

Několik historických poznámek

Moderní dermatovenerologie je bezesporu oborem dynamicky se rozvíjícím, v dnešní době molekulární biologie a pokroku v dalších oblastech oborem s velkým potenciálem. Přitom má od 19. století své slavné dějiny, světové, ale i české a slovenské. Ti, kdo jej v novém Československu po roce 1918 formovali, mnohdy přesně popsali i problémy, které v nějaké podobě přetrvávají dosud. Např. v úvodní části své Dermatologie O diagnose chorob kožních prof. Dr. F. Šamberger v roce 1920 píše: „Student tedy musí všeobecné pathologii chorob kožních věnovati náležitou péči. Opustíme-li však požadavek patologicko-anatomického základu při diagnostice dermatologické, vidíme, že diagnosa klinická stává se kolísavou a praktickému lékaři často nedostižnou. Dermatologie je dnes stejně obsáhlou jako medicína interní i jako chirurgie. Chceme-li tudíž rozpoznávání chorob kožních prohloubiti, chceme-li postavit je na patologicko-anatomickou basi, musíme i zde žádati, aby student byl ke klinickému studiu dermatologie připravován stejně, jako je připravován ke studiu kliniky interní a chirurgie.“ Nu a v dnešní době máme dán direktivně, přes veškerý odpor, dvouletý společný kmen interní/chirurgický na úkor naší odbornosti.

A v roce 1941 v úvodu své Praktické dermatologie prof. Dr. A. Trýb „Dermatologii je však nutno podati jako celek v její obsáhlé mnohotvárnosti, soustředěné obrazy projevů na jediný orgán (kůži). Snad mi bude prominuto, napsal-li jsem svou knihu skoro výhradně podle svých zkušeností klinických a učitelských. Nikoho nemůžeme naučiti více, než jsme se naučili sami, a kniha není k tomu, aby

se v ní skvěl autor doklady své sčtetlosti, ale aby přinesla užitek těm, jimž je určena. Praktická kniha neobjevuje, nýbrž tlumočí vědecky objasněnou empirii bez pathosu předstírané jistoty, zahalující svá choulostivá místa v nesrozumitelnost.“

Bylo by možné odkázat se na další trefné formulace obou profesorů, zastavit se nad jejich odborným vhladem do oblastí, které v době, kdy psali svá díla, měly před sebou budoucnost i řešení. Význam fototerapie i radio-terapie už je tu zřetelný. Prof. Trýb si u infekcí proti Ehrlichově „*therapia sterilisans magna*“ velmi cení reakce samotného organismu. Je tu předjímán význam imunitní odpovědi. Dnes disponujeme účinnou celkovou terapií, širokými možnostmi fototerapie, mnohdy dokonalou diagnostikou, ale i preventivními programy, např. onkologickými, dříve nemyslitelnými. Dobrou empirii však potřebujeme stále.

Začal jsem samostatným Československem. V roce 1920 vzniká v rámci nově založené Masarykovy univerzity v Brně kožní klinika a jejím přednostou je jmenován prof. Trýb. Letos tedy máme 90. výročí. U této příležitosti se v Brně dne 15. 10. 2010 uskuteční II. Brněnský dermatologický den Antonína Trýba (v návaznosti na I. den psoriázy), národní konference s mezinárodní účastí; dovoluji si proto již nyní, vás dermatology, do Brna srdečně pozvat. Budeme rekapitulovat za dlouhý čas. A jistě se rádi uvidíme.

Doc. MUDr. Vladimír Vašků, CSc.